

Hoofdstuk 1

Zoals elke morgen scheuren zijn longen haast als hij na 311 treden de bovenste trans bereikt. Er zijn er nog 59. Ze leiden naar de carillonzolder en de pijnappel en zijn niet toegankelijk voor publiek. Hij heeft ze, na een zeer welkome uitnodiging van het 5 mei comité, ooit mogen beklimmen, maar zijn dagelijkse gang opwaarts eindigt zoals elke dag op 68,5 meter hoogte.

De meeste niet-Groningers zien het bereiken van trans twee en drie als topprestaties. Niets is minder waar. Elke echte Stadjer weet dat het bereiken van de eerste trans dé topprestatie is, omdat de stenen wenteltrap verder afgesleten is dan hogerop, de doorgang nauwer en het meeste aantal treden afgelegd moet worden zonder mogelijkheid tot pauze. Met een breed lijf van bijna 2 meter, zoals dat van hem, is het lastig manoeuvreren.

Toch houdt hij het al bijna een half jaar vol. Elke dag. En zoals elke dag is hij de eerste. Na de torenwachter, die ooit zijn eigen kamer had in de toren toen hij nog als uitkijk fungeerde en daar een biertent annex rookhol runde. Gelukkig wordt het bierklokje, vroeger gaf het elke avond om 9 uur aan dat het tijd werd om de taveerne te verlaten, nooit meer geluid.

Zoals elke dag geeft het hem niet het gevoel waar hij op hoopt. Dat hij iets wezenlijks presteert. Een bijdrage levert aan de wereld. Zijn laatste échte inbreng is alweer 9 jaar geleden. Een scoop die Europa op zijn grondvesten heeft laten schudden over gladjakker Silvio Berlusconi, toenmalig premier van Italië, en zijn escapades met minderjarige Marokkaanse hoertjes. Een verhaal met een slordige rafelrand, omdat de nasleep van zijn journalistieke gebral een jonge Marokkaanse het leven heeft gekost en een meisje van zes wees heeft gemaakt.

Allemaal de schuld van de *Bundesamt für Verfassungsschutz* en de *Sismi*. Geheime diensten waar de honden geen brood van lusten. Tenminste, volgens de officiële lezing. Keurig in elkaar gedraaid door de AIVD, die zelfs geprobeerd heeft het in een Nazi-mal te gieten.

Bullshit, natuurlijk. Het was allemaal zijn schuld. Hij had Karima en haar dochtertje Cleo beter moeten beschermen. Hij had minder naïef moeten zijn en ze nooit mee mogen nemen naar de Waagstraat. Hij had zus en hij zou zo. Achteraf kijk je een koe in haar hol. Waardoor er al 9 jaar weinig fatsoenlijks uit zijn pen rolt.

Terwijl hij in Italië op speurtocht was geweest, waren er in Groningen 9 mensen vermoord. Ogenschijnlijk zomaar, zonder reden. Tot een ingezonden brief in Het Dagblad over een terrorist die op mensen van 50 jaar uit een bepaalde geboortemaand jaagde, stad en ommeland de stuipen op het lijf had gejaagd. Hij had zich er pas achteraf in kunnen verdiepen en dik spijt gehad dat hij in het buitenland was.

En nu gaan ze weer die kant op. Opnieuw een zieke geest die bijna 9 jaar na dato lukraak mensen vermoordt. De teller staat op 6. En hij heeft moeite om zich in de zaak vast te bijten. Alsof de zaak te klein is voor hem. Of hij te arrogant. Misschien komt het door die nieuwe, nogal opdringerige collega. Ze is net een stuk kauwgum waar je in trapt en wat hardnekkig aan je zool blijft plakken.

De felle oostenwind blaast als bezeten door zijn gebreide trui. Alsof ze probeert door steeds harder te blazen, hem zijn trui te laten uittrekken. Nou, vergeet het maar. Een noordooster, in maart, bijna zeventig meter boven de grond, krijgt hem niet uit z'n trui.

Zoals elke dag verbijst hij de kou om het grandioze uitzicht te bewonderen. Uitzicht reikend tot de horizon. Op heldere dagen verbeeldt hij zich dat hij Warffum en het wad kan zien liggen. Vroeger, als ze met hun gezin op zaterdag naar 'stad' reden in pa's oude Ascona, kreeg hij een machtig gevoel in zijn onderbuik zodra de contouren van de Martinatoren in zicht

kwamen. Dankzij de 230.000 mensen aan zijn voeten die smachten naar een goed verhaal van zijn hand in Het Dagblad, overspoelt hem nu een wanhopig gevoel van onmacht.

Helaas is de wind niet bij machte de muizenissen uit z'n hoofd te blazen. Muizenissen die Jan-Hendrik Roelfzema-Buema, hoofdredacteur van Het Dagblad, wegwuift met flauwe kwinklagen die het laatste jaar steeds agressiever worden. Hij moet gaan presteren, zijn journalistieke drive terugvinden, of hij kan voor de Groninger Gezinsbode de persberichten tot hapklare stukjes informatie gaan herschrijven.

Daarom, en om de verdrietige blik in Yanara's ogen 's morgens bij het opstaan te ontlopen, bestijgt hij dagelijks de D'Olle Grieze, al zeker 600 jaar het rotsvaste baken in het centrum van de stad.

Hij heeft op de top staan schelden. Hij heeft er staan vloeken en hij heeft er staan huilen. De blokken Bentheimer zandsteen, via het Reitdiep aangevoerd vanuit het Duitse graafschap Bentheim, zijn dankbare objecten om zijn frustraties tegen te uiten, vooral omdat ze nooit iets terugzeggen. De majestueuze Martini staat er. Roerloos. Ongenaakbaar. Ooit een baken van de gelovigen. Sinds 1798, na de scheiding van kerk en staat, een baken voor elke Groninger.

Waalse ruigaards in dienst van de Spanjaarden hebben haar niet klein gekregen. Ze heeft Bernhard van Galen, de bisschop van Münster, en zijn bommen, waardoor de fanatieke katholieke Bommen Berend wordt genoemd, overleeft. Napoleontische troepen hebben hun tanden op haar stukgebeten. Zelfs de moffen zijn niet verder gekomen dan een gat in de torenmuur en eentje in de Martiniebijaard. De Kromstaart, zijn laatste aanwinst aan klokken, haar nieuwste klok, is vernoemd naar een munt die in 1418 werd ingevoerd door Jan zonder Vrees en is ook alweer een kwart eeuw oud.

D'Olle Grieze, ooit in hoogte concurrerend met de Dom in Utrecht uit chagrijn dat Groningen tot het bisdom Utrecht behoorde, ziet alles want er

is geen gebouw in Groningen hoger en dat gaat ook nooit gebeuren. Generaties studenten hebben eronder staan pissen, net als hij, tot de stank ondraaglijk werd en er hekken geplaatst zijn. De Martini moet heel wat geheimen kennen en vrijende paartjes op heterdaad hebben betrapt.

Voorzichtig daalt hij af, langs de tweede trans en de luizolder, waar op koningsdag de voorzitters van de studentenverenigingen oranjekoek en haring met roggebrood eten, Berenburg drinken en de klokken over de stad mogen laten daveren.

Beneden rekt hij zijn lange lijf uit en staart naar de beeldjes in de westgevel. Daar hangen de blinde bard Bernlef, net als hij geboren in Warffum, Sint Martinus, geboren in Szombathely in Hongarije en beschermheilige van de stad en Rudolf Agricola, in 1482 bij de start van de bouw van D'Olle Grieze secretaris van de stad en vertegenwoordiger van Groningen aan het hof van keizer Maximiliaan de Eerste van Oostenrijk. Het geeft de oude en roemruchte geschiedenis van de stad aan, die in 2040 de respectabele leeftijd van duizend jaar hoopt te bereiken.

'Joehoe, Jan-Kees!'

Vanuit de deuropening van koffiehuis de Kostery wordt uitbundig gezwaaid. Yanara. Na een diepe teug lucht te hebben genomen, loopt hij in haar richting en zoent haar vluchtig op de mond.

'Dus hier vlucht je elke morgen heen.' In haar diepbruine ogen ligt een beschuldigende glans. Hij legt een hand op haar onderrug en leidt haar naar binnen. Even geen verwijten, daar krijgt hij al genoeg van voor de kiezen.

'Koffie of cappuccino?'

Yanara legt een hand tegen zijn wang. 'Praat met me, Jan-Kees.'

'Waarover?'

'Lul.' Ze zakt achterover en sluit moedeloos zuchtend haar ogen. 'Over wat je dwarszit.'

'Niks. Het is training. Conditie. Beenspieren.'

Ze buigt naar voren. 'Ik haat het als je me buitensluit.' Haar stem is laag en haar ogen flikkeren vervaarlijk.

Zijn wangen trekken strak als hij zijn kiezen op elkaar perst. Hij staat op, legt een briefje van tien euro op tafel en beent zonder iets te zeggen, of afscheid te nemen, via de Gelkingestraat naar het Zuiderdiep, richting het hoofdkantoor van Het Dagblad. Alsof zijn leven daar makkelijker is.

Hoofdstuk 2

Hij wringt zich tussen zijn vrouwen uit en loopt, zoals tegenwoordig elke maandag, stram naar de badkamer. Bij de deur blikt hij achterom. Hilly slaapt diep. Om haar mond speelt een gelukzalige glimlach. Ongetwijfeld omdat haar onverzadigbare libido zich afgelopen dag en nacht heeft kunnen laven. De gal borrelt op in zijn ingewanden.

De beide meiden slapen innig verstrengeld met elkaar. Een voorbinddildo slingert halverwege een dij. Als een van beiden beweegt, beweegt de ander automatisch mee. Alsof ze nog steeds aan elkaar vastgebonden zitten. Een twee-eenheid zijn.

Hij spuugt een klont gal in toiletpot en schuifelt pas onder de hete douche nadat hij zijn gestriemde billen en pijnlijke aars geïnspecteerd heeft. Voorzichtig wast hij zijn hangende penis en bungelende ballen. De hete stralen van de douche geselen zijn stijve rugspieren. De harde massage is heerlijk. Als hij door zijn knieën zakt, kraken ze. Tijd om er mee op te houden. Drie veeleisende vrouwen, waarvan twee een dikke 25 jaar jonger en fitter, is te veel, zeker voor zijn afnemende, ooit ontembare libido. Daarbij, dit leven, puur om seks en geld draaiend, staat hem steeds meer tegen. Maar Hildegard is keihard, zeker weten. Tot de dood ons scheidt is bij haar letterlijk. Haar luxelevens in het brandpunt van de belangstelling is haar veel te dierbaar.

Als hij zijn knieën strekt, kraken ze vervaarlijk en vlammen de steken door zijn rug. Hij draait zich om en laat de hete stralen zijn buikspieren masseren. Ineens sluit een hand zich om zijn penis.

'Zo, pappie, hebben we je te zeer gepijnigd gisteren? Mama en ik waren even bang voor een hartaanval.' De hand schuift zijn voorhuid terug.

'Ik ben je vader niet. Wil je me loslaten? Ik heb geleverd wat van mij verwacht wordt. Tot volgende week zondag blijven jullie van me af.'

'Als stiefvader ben je net zo strafbaar.'

Elf jaar geleden zoop hij nog als een Tempelier. Zij had in het echtelijke bed gelegen. Hij had altijd alles prima gevonden, maar de laatste tijd worden de zondagen steeds meer een bezoeking. 'Jullie hebben me geflikt.'

De jonge vrouw kronkelt onder zijn arm door, slaat haar armen om zijn brede nek en perst haar stevige borsten tegen zijn borst. Als ze probeert haar tong in zijn mond te steken, draait hij zijn hoofd af.

'Hou op.'

'Hou je aan de afspraken. Je bent het ons verschuldigd.'

'Je vond het maar wat leuk.'

Ze is prachtig, een spitting image van haar moeder. Rimpelloos, dezelfde bouw, even harde buikspieren door het worstelen, een ronde kont en een vleugje Aziatisch bloed in haar gezicht. Ze kan de blik van een roofdier krijgen en hem waanzinnig maken. Net zoals haar moeder.

'Ik heb me opgeofferd. Jij bent het beest in huis.' Ze drukt haar onderarm tegen zijn keel en hem zo tegen de koude tegels van de douche. Met haar knie tegen zijn ballen durft hij haar arm niet weg te duwen. Elf jaar spijt over zijn dronken kop die hem bij haar in bed heeft doen belanden, borrelt in alle hevigheid op.

'Ik verdien mijn vrijheid.'

Ze begint te lachen. 'Wat melodramatisch, pappie. Je bent ons een paar uur per zondag iets verschuldigd wat je heerlijk vindt en je ego streelt, zeker met onze nieuwste aanwinst. Denk je dat het voor ons prettig is, zo'n dik ding dat in ons zit te poken? Voor ons is het een opluchting als je afhaakt, maar mama beslist.'

'Zeg haar niks, alsjeblieft.'

Ze zoent hem op een wang en beroert zijn penis met haar knie. 'Ik dacht al zoiets, pappie.' Met een valse grijns op haar gezicht verlaat ze de douche.

Hij sluit zijn ogen. Verscheurd door spijt heeft hij een paar dagen na het ongelukje gebiecht. Hildegard, koud een week zijn echtgenote, reageerde anders dan verwacht. Ze was voor hem gaan staan, haar mond haast tegen zijn lippen.

'Ik weet het, lieverd. Ze is onverzadigbaar. Zeker als ze de juiste stimulerende cocktail mixt en inneemt. Ze is er een meester in een man weerloos te maken, vind je niet? Vrouwen ook trouwens. Oh, ik ben zo vrij geweest jullie te filmen. Het leek me handig omdat ze pas zeventien is. Je staat er goed op en zij ook. Morgen bespreken we wat we van jou verwachten. Mocht je er geen zin in hebben, dan staat de MP4 morgenavond op de site van TVNoord. Ik hoef denk ik niet uit te leggen welke consequenties daaruit voortvloeien voor je bedrijf?'

De avond dat hij per ongeluk met de verkeerde vrouw naar bed is geweest, was de avond van zijn laatste druppel alcohol.

Hoofdstuk 3

'Hoe bedoel je?'

'Precies zoals ik het zeg. Ze zijn allemaal 50 jaar oud. Alle slachtoffers zijn geboren in 1971.'

JH Roelfzema-Buema strekt zijn lange benen en gaat met de handen op de rug voor het raam van het Art Nouveau pand van Het Dagblad, vroeger Nieuwsblad, van het Noorden, staan. Het pand is opgetrokken uit rode Groninger baksteen en is met haar bijna 120 jaar op respectabele leeftijd.

Buema draait zich om. 'Weet je het zeker?' Zijn dunne benen steken in een ruitjesbroek. Zijn voeten in puntige, bruine Van Bommels met een kaal plekje op de neus van de rechtervoet, wat aangeeft dat de eigenaar graag in de auto zit.

'Vanmorgen gecheckt aan de hand van de politierapporten.'

'Niet meer overeenkomsten?'

'Daar lijkt het op.'

'Goed werk.' De gleuf tussen JH Buema's ogen wordt dieper.

'Wat is er?'

'Hm? Niks, ik zit wat te mijmeren. Zeg, als jij verder loopt te lanterfanten vanmiddag, mijn lieve kind, duik even het archief in, wil je?' Buema's benige, gemanicuurde vingers pakken een post-it en een gouden vulpen. Hij krabbelt wat op de post-it. 'Zoek deze kranten op, uit 2011. Ik wil iets checken.'

Miranda Nachtegaal slikt haar commentaar in. Ze werkt pas een paar maanden bij Het Dagblad en hoewel ze is aangenomen als journalist en niet als archivaris, is het carrière-technisch beter om de bekakte hoofdredacteur en voormalig eigenaar van de krant te vriend te houden.

'Zoek ik iets specifiek?'

'Hmm?', Buema kijkt haar wazig aan, 'eh, je weet wat je zoekt zodra je het gevonden hebt.'

'Gewoon het hele jaar doorspitten of heb je een bepaalde periode in gedachten?'

'Lief meisje, bestudeer het roze plakkertje. Daar staat alles op.' Buema draait zijn stoel met de rug naar haar toe. Zijn hand wuift over de rugleuning heen dat ze mag oprassen.

Zichzelf dwingend de deur voorzichtig achter zich te sluiten klost ze de trap af, smijt de map, met daarop geplakt de roze post-it, op haar bureau en stampt naar het toilet. Neergeploft in een van de nauwe cabines drukt ze haar vuisten tegen haar oogbollen. Niet huilen, absoluut niet blèren over de lamledige aanspreekvormen van die kakhufter, die gepofte aardappel, die... die...

Snuivend slikt ze alle opgekropte frustratie weg en haalt haar vuisten uit haar ogen. Anders lijkt het dadelijk of ze een partijtje heeft staan janken.

'Ruzie met JH, schat? Trek het je niet aan. Hij weet niet beter.'

De donkere bos woeste krullen die het getinte gezicht dat over de tussenwand heen hangt omlijsten, doet haar hart op en neer wippen als een wichelroede. Blijkbaar heeft haar gesmoorde gesnik en gesnuif ondanks haar pogingen het voor zichzelf te houden de buurcabine bereikt.

'Ik zou je een hand willen geven maar ik ben te klein. Dan lazer ik van de pot.'

Het gezicht verdwijnt en even later kraakt er een slot. Ze stapt zelf ook snel naar buiten.

'Wacht, even handen wassen.' De kleine donkere vrouw wast haar handen en steekt ze onder de Dyson Airblade. 'Zo, ik ben Yanara. Ik ben geïmporteerd, zoals je ziet. Mijn oorsprong is Egypte en meestal vind ik

het in Groningen best leuk. Met meestal bedoel ik 'overall waar ik ver uit de buurt ben van JH Buema'. De man is een aristocratische proleet uit de achttiende eeuw. Ballenvolk uit Haren.'

Lachend stelt ze zichzelf voor. De hand die de hare vastpakt is klein en stevig. De aanraking veroorzaakt een schokje. 'Ik ben Miranda. Mijnheer Buema doet alsof ik een kleuter ben. Waarom heb je het over import als je het over jezelf hebt?'

Het naar haar opgeheven gezicht vertrekt in een blinkende grijns. 'Omdat het zo is, omdat het vragen voorkomt die ik liever onbeantwoord laat en omdat JH in de buurt is. Als hij op minder dan honderd meter afstand is, ga ik debiel doen. Ken je Jan-Kees al?'

Ze krijgt het ineens onverklaarbaar warm. Jan-Kees Veneman is de reden van haar terugkeer naar Groningen. 'Ik zou hem graag leren kennen. Zal ik vanavond langskomen? Zo rond etenstijd bijvoorbeeld?'

'Je hoeft geen kleur te krijgen, hoor. Hij valt niet op blond, zoals je aan mij ziet. Uur of zeven bij ons? We wonen in de Waagstraat. Ons appartement is het enige zonder namen bij de bel. Uit veiligheid, snap je, al vraag ik me af of het helpt.'

De Waagstraat kent ze. Daar heeft ze meerdere malen op de uitkijk gestaan naar hem. Yanara is al weg. Egyptische blijkbaar, niet Marokkaans, zoals Berlusconi's minderjarige hoertje. Bovendien, getrouwd met? Vriendin van? Jan-Kees Veneman, de legendarische onderzoeksjournalist, die onder meer de halve top van Defensie heeft laten struikelen en een tijd ondergedoken heeft gezeten in Boedapest. De pen is nog steeds machtiger dan het zwaard in Nederland, al doen groepen subversievelingen hard hun best om daar verandering in te brengen. Precies de reden waarom ze na haar studie Nederlands in Groningen en enkele jaren werk als lerares Nederlands, een topstudie journalistiek op Windesheim is gaan volgen. Ze trekt haar jurkje recht en knikt zichzelf toe in de spiegel. Vanavond gaat ze hem en zijn vriendin

eindelijk beter leren kennen.

'Zo, meisje Nachtegaal. Kun je net zo goed zingen als rondlummelen?
Waar zijn die kranten?'

Ze struikelt haast over zijn maat 46 als ze het toilet uit komt. 'Ik... sorry...
ik moest echt nodig. Ik ga direct meneer... JH.'

'Meneer JH?' Roelfzema-Buema trekt zijn wenkbrauwen op. 'Een uiterst
koddige manier om mij te benamen. Noem me meneer, of noem me
gewoon JH, meisje.'

'Als u me gewoon bij m'n naam noemt. Ik heet geen 'meisje' en lief ben ik
zeker niet.'

JH grijnst breed. 'Heel goed, jongedame, bijt van je af. Noodzakelijk hier.
Zou je nu verdorie het archief in willen gaan?'

Hoofdstuk 4

Als haar hand twijfelend langs de knoppen zweeft, komt de luidspreker tot leven.

'Kom binnen. De lift is links. Tenzij je liever met de trap gaat. Die is rechts.'

De warme stem van Yanara Hossan klinkt blikkerig en zorgt voor kramp in haar buik. De verbinding wordt zonder groet verbroken en vervangen door een zoemend geluid. Ze zet haar schouder tegen de deur en huppelt even later de trap op.

Boven wordt ze begroet door een bos donkerblonde krullen boven een nors gezicht. Jan-Kees Veneman. Jeetje, in het echt lijkt hij nog meer op de zanger van Di-rect dan op foto's. Alleen een kop groter.

'Kom binnen.'

Hij stapt opzij om haar erlangs te laten. Aarzelend stapt ze naar binnen.

'Yanara vertelde me dat JH vervelend deed?'

'Ach, nou ja, hij is van de oude kakstempel. De opa van Jort Kelder.'

'Geen complimenten geven die hij niet verdient. Wat moest hij?' Jan-Kees blijft met de armen over elkaar staan. Als ze het hem vertelt, fronsst hij zijn wenkbrauwen. 'Heb je alles kunnen vinden? We hebben een paar jaar geleden brand gehad. Een aanslag. Een deel van het archief is verloren gegaan.'

'Uit 2011 is alles er nog. Ik snap alleen niet wat hij er mee moet.'

'Heb je alles zelf doorgenomen voor je het aan JH gaf?'

'Ik heb niks kunnen vinden wat met de huidige moorden te maken kan hebben.'

'Weet je het zeker?'

Jeetje, wat is dit? De Groningse inquisitie? Of staat haar geur hem niet aan? 'Mij ontgaat het in elk geval. Negen moorden in november 2011 op mensen die ogenschijnlijk niets met elkaar te maken hebben. De enige overeenkomst was hun leeftijd en geboortemaand.'

'Ik was in die tijd druk met 'Bunga Bunga Berlusconi'. Ik heb het later pas gelezen.'

'Waarom noem je hem eigenlijk Bunga Bunga?'

Elk stapje dat ze in zijn richting zet, schuift hij bij haar vandaan.

'Bunga Bunga is een oud Afrikaans ritueel waarbij een leider die krachtig wil overkomen zich omringt met mooie, jonge, naakte vrouwen. Eigenlijk vooral meisjes. Die ouwe geilneef had het van Khadafi afgekeken.'

'Interessant project.' Haar bedoeling om het onderkoeld over te laten komen, mislukt jammerlijk want hij gaat er niet op door.

'En levensgevaarlijk. Terug naar vandaag. Wat is de overeenkomst tussen de slachtoffers van nu? Is die hetzelfde?'

'Geen idee. Het is nu maart en de slachtoffers zijn allemaal vijftig geworden, of hadden het moeten worden deze maand.'

'Hebben ze niet meer met elkaar gemeen?'

'Nee.'

Hij zwaait met zijn wijsvinger heen en weer voor haar gezicht, alsof hij de schoolmeester is en zij de domme leerlinge.

'Fout. Het zijn allemaal Groningers.'

Irritatie wegslikken en doorbijten. Jan-Kees Veneman heeft de laatste jaren niks bijzonders meer geschreven. Aan de andere kant, Bob Woodward heeft tot 9-11 moeten wachten op zijn tweede Pulitzerprijs na *Watergate*. Haar kans komt vanzelf. 'Toeval? Gelegenheid? Luie moordenaar?'

'Ik geloof meer in opzet. Als je in enkele weken zes mensen kunt vermoorden zonder een spoor achter te laten, is het gepland. Anders is het onmogelijk. Zoek het verband. Daarom heeft JH jou naar het archief gestuurd. Die spitsvondige neus van hem vermoedt dat jij de meest aangewezen persoon bent om het verband te vinden.'

'Ik?'

'Jij. Onze pas ingelijfde DDD.'

Ze kan beter niet happen, maar haar mond is sneller dan haar gedachten.

'DDD?'

'Een Dikke Domme Drent, volgens ons Groningers. Alleen, in mijn ervaring zijn Drenten best slim. Anders had JH je nooit aangenomen.'

'Verwacht hij net zo'n scoop als jij indertijd geschreven hebt?'

Jan-Kees' gezicht ontspant en rond zijn lippen speelt een minzaam lachje.

'Nee, geloof me. Slecht voor zijn gezondheid. Na mijn verhaal hebben ze geprobeerd de krant af te fikken.'

Ze kauwt de prop weg die ineens in haar keel zit. 'Oh. Lullig.'

Jan-Kees wijst grijnzend naar de tafel. 'Je salade warmt op. Ik wip naar beneden, naar de Burger King. Sla, tomaat en paprika zijn aan mij niet besteed.'

Hoofdstuk 5

'Zo, Miranda. Mooie naam. Weet je wat hij betekent?'

'Eh...'

'Verwonderlijk, buitengewoon, waard om bewonderd te worden.'

'Dank voor deze heldere uitleg, JH.' Het komt er scherper uit dan ze bedoelt.

JH Roelfzema-Buema steekt een wijsvinger op. 'Je naam komt van het Latijnse "mirandum". Shakespeare zelf heeft hem gebruikt.'

Die heeft een baard zo lang als die van de ZZ-Top gitarist en basgitarist.

'Ik weet het. In *The Tempest*. Een vroegere geliefde noemde me "Mijn maan van Uranus".'

'Omdat je ver afdrijft in je hoofd?'

Ze haalt diep adem en buigt haar hoofd. Nee, drijven was het probleem niet geweest. 'Een toenmalig huisgenootje was gewilliger. Waarom vertel ik je dit eigenlijk?' Het verhaal is niet helemaal conform de ware toedracht, maar voldoende voor nu.

'Het is mijn gave. Mensen vertellen mij dingen die ze liever voor zich houden. Zelfs Veneman en zijn Egyptische.'

'Yanara, bedoel je.'

'Die. Juist.'

'Mag je haar niet of zo?'

'Heus, ze heeft een goede invloed op Veneman. Ietwat vooringenomen typje. Daar nijdas ik haar mee als ik de kans krijg. Nou, aan de slag. Welke conclusies heb je getrokken?'

Ze schakelt en wisselt van parcours in haar hoofd. JH heeft meer kanten

dan gedacht en scherp is hij zeker. Net als Yanara en Jan-Kees. Geen wonder dat het af en toe knettert tussen hen.

'Vandaag nog, alstublieft, mejuffrouw Nachtegaal?'

'Ja, ja, even de dingen op een rij zetten. Er zijn in november 2011 9 moorden gepleegd. Alle slachtoffers werden die maand vijftig, of hadden het moeten worden. Het waren allemaal geboren en getogen Stadjers. Voor de rest is het een raadsel. Verschillende buurten, andere sociale achtergrond, niet bij elkaar op studieclub of vereniging gezeten. Noem het en het was anders. Zelfs de manier waarop ze vermoord zijn, was bij alle 9 anders. 9 Moordwapens zagezegd. Alsof de moordenaar zijn favoriete MO niet prijs wilde geven.'

'MO?'

'Mode of Operation.'

'Je kijkt te veel tv. De Cock heeft nooit zulke ingewikkelde uitleg nodig.'

'De Cock zit niet met 9 moorden in één maand die na 9 jaar geen van allen opgelost zijn en een nieuwe golf moorden die akelig dicht in de buurt van de 9 komt.'

JH toost, ongelooflijk genoeg, met champagne. Hoe krijgt hij het weg op de vroege morgen? Als hij zo door tankt, is hij rond de lunch lam.

'Raak, als het ware. Wat heeft het getal 9 met de zaak te maken? Was de moordenaar door zijn methodes heen? Staat de 9 ergens symbool voor? Had hij domweg te weinig tijd om er meer dan 9 om zeep te helpen? Waarom is hij bijna 9 jaar later weer actief? Waarom niet gewacht tot november? Onbedwingbare dwang, zoals een alcoholist een onbedrinkbare dorst heeft? Een onverwachte gebeurtenis?'

Ze schudt haar blonde lokken en knijpt haar grijze ogen tot spleetjes. 'Iets heeft hem getriggerd.' Zou JH alcoholist zijn? Het zou zijn soms vreemde gedrag verklaren.

'Hem?'

'De meeste moordenaars zijn mannen. Zeker de seriemoordenaars.'

'17% van de seriemoordenaars is vrouw, volgens de FBI.' JH zipt van zijn drankje.

Miranda gaat in de vensterbank zitten en slaat haar lange benen zedig over elkaar. 'Vrouwen moorden uit winstbejag en in hun directe omgeving. De politie heeft niemand kunnen ontdekken met een dergelijk profiel. Man noch vrouw.'

'Vrouwelijke seriemoordenaars met sadistische motieven zijn zeldzaam, maar ze zijn er.'

'Geen van de vier vermoorde vrouwen uit 2011 was verkracht.'

'Gebrek aan sperma zegt niets. Sadistische vrouwen verkrachten mannen én vrouwen. Een stuk hout, een honkbalknuppel, of een voorbinddildo voldoet.'

Onwillekeurig knijpt ze haar dijen tegen elkaar. 'Jasses. Kan het nog plastischer?'

'Vast. Het maakt de conversatie aangenamer, naar mijn bescheiden mening.'

'Als het daar maar bij blijft. Ik heb geen zin in #metoo.'

JH grijst breed en toast nogmaals naar haar. 'Ha, je bent heus veilig. Mijn liefvallige eega zou me castreren. Letterlijk, welteverstaan en mijn bloederige ballen van de Martinitoren laten stuiten.'

'Eh ja, nou weet ik het wel.' Het beeld van een dame op leeftijd die twee klompjes vlees van de rots in de branding van de Groningers mikt, drijft haar gedachten in. 'Dus, volgens jou is het geenszins een uitgemaakte zaak dat de moordenaar een man is?'

'Kijk naar de moordwapens. Pistool, mes, auto, trein, een slangenbeet, spinnengif, gemalen glas, een verdrinking en alcohol. Allemaal moordwapens die in handen van een vrouw waarschijnlijk gevaarlijker zijn dan in handen van een man.'

'Zoals in die van jouw vrouw?'

JH Buema grinnikt. 'Zou best kunnen.'

Ze haalt diep adem. 'Wanneer ontmoet ik haar?'

JH blikt haar over zijn bril streng aan. 'Welke moordwapens zijn er tot nu toe gebruikt?'

'Zes van de negen. Alcohol, die snap ik niet trouwens, de trein en het pistool moeten nog.'

'Alcohol is een fantastisch moordwapen. Als moord je ding is natuurlijk. Ik zeg het maar even voor ik mezelf compromitteer.'

'Zoals in jouw glas bijvoorbeeld? Levercirrose?'

JH blikt haar over de rand van zijn glas onverstoorbaar aan. 'Die kans acht ik verwaarloosbaar klein. Het is een klein beetje champagne, Dom Pérignon Rosé 2006 uiteraard, in een vaste, edoch zeer variabele mix, genaamd *fröccs*. Churchill dronk de hele dag door aangengende whisky en heeft er een oorlog mee gewonnen. Ik bedoel, jongedame, dat alcohol een extreme vorm is. Je drinkt een fles wodka, of Hooghoudt Jonge Klare, hier te verkrijgen op de Grote Markt bij café Hooghoudt, of rechtstreek bij de bron aan de Hooghoudtstraat. Pal tegenover ons prachtige cellencomplex. Kan het grappiger?'

JH roffelt op zijn knie voor hij verder gaat. 'Zodra je bewusteloos raakt, is het slechts een kwestie van drank blijven voeren tot het promillage onacceptabel hoog is. De overledene van 2011 was een veteraan van de zware acht van Vindicat. Zijn promillage was acht. Vier is normaalgesproken dodelijk voor meer ervaren drinkers.'

'We hebben dus met een psychopaat te maken.'

'Of psychopate. De MO, zoals jij het zo duur uitdrukt, geeft geen uitsluitel.'

'Waarom moeten wij hier over nadenken? Dit is politiewerk, geen werk voor journalisten.'

JH slaat de laatste, ongetwijfeld opgewarmde, champagne achterover.

'Wat is er nou mooier dan politie en politici te slim af te zijn? Neem De Correspondent of Follow the Money als voorbeeld. Zoiets geeft mij een kick, en als je uit het juiste journalistieke hout gesneden bent, jou ook.'

JH komt op haar af, legt zijn slanke handen aan weerszijden tegen haar bovenarmen en drukt een kus op haar kruin. 'Zodra je weet welke richting we op moeten denken, meld je je bij mij in Haren. Als ik er niet ben, kun je leuk met mijn Hélène keuvelen. Tot die tijd, drink regelmatig een *hosszúlépés*, een fröccs van één deel wijn met twee delen sodawater, of mineraalwater. Het verfrist de geest.'

Terug in haar kantoortje kijkt ze de elektrische Jaguar na die de parkeergarage onder de Albert Heijn uit zoekt en via de Rademarkt richting Groningen-Zuid en vandaar ongetwijfeld richting Haren gaat.

Google vertelt prompt wat een 'hosszúlépés' is, nadat het haar eindelijk is gelukt om het fatsoenlijk te schrijven. Blijkbaar bestaan er in Hongarije vele manieren om goede wijn te verpesten door het te mixen met mineraalwater.

'Hoe ging je gesprek met JH?'

Haar hart slaat een slag over. 'Jeetje, wil je me een hartverzakking bezorgen? De moorden hebben iets met het getal 9 te maken.'

'Hoezo?' Jan-Kees zakt onderuit in háár bureaustoel en legt een gebruikt en harig onderbeen over een knie. Zijn voet is slechts geschoeid in een teenslipper. In maart, nota bene.

'De werkwijze en de moordwapens zijn hetzelfde als negen jaar geleden. Volgens JH kan het net zo goed een vrouw als een man zijn.'

'Pas als je weet wat het motief is, kun je daar iets over zeggen.'

'Hij wil een denkrichting van me horen.' Ze heft haar handen op. 'Ik heb geen idee waar ik moet beginnen.'

'Zoek het motief. Zoek uit waarom specifiek die groep mensen dood moest in november 2011 en waarom de huidige groep gedood is. Waarom per se in deze maand?'

'De enige overeenkomst is hun geboortjaar en maand. In 2011 waren ze allemaal uit november 1961. Nu uit maart 1970.'

'Begin met zoeken wat 1961 en 2011 met elkaar te maken hebben en 2020 en 1970. Zoek naar een patroon.'

'Zijn er rare groepjes actief in de stad?'

'Bedoel je satanisten? Illuminatie? Extreme moslims?' Jan-Kees kijkt bedenkelijk. 'Vroeger had ik je het binnen een dag kunnen vertellen. Even naar Het Land van Belofte in de Hoekstraat en ik had het geweten. Helaas is die kroeg gesloten nadat de hoeren daar weggejaagd zijn en het een yuppenwijkje moet worden. Saïd, de barman, had het zeker geweten. Ik heb geen idee waar hij is gebleven. Misschien is hij terug naar Irak.'

'Je hebt geen andere mogelijke bron?'

Hij staat hoofdschuddend op en trekt zijn shirt recht. Onder het shirt heeft ze een blik op een strakke, gespierde buik kunnen werpen. 'Ga praten bij de Open Hof en het Leger des Heils. Zwervers zien meer en andere dingen. Win hun vertrouwen. Ze zijn in staat om je een lulverhaal op de mouw te spelden voor een losse euro. En zoek uit of 9 een betekenis heeft.'

Ze staat op en salueert, waarop ze getrakteerd wordt op een gezicht als een donderwolk.

Hoofdstuk 6

Het was een wereldidee geweest van Jan-Kees. Ze monstert zichzelf enkele dagen na zijn advies in de spiegel en knikt goedkeurend. Haar in de war, make-up loos, smerige nagels, grauwe en beschadigde handen en stinkende kleren met scheuren en gaten die absoluut een noodkijk vormen. Er is weinig over van de piekfijn verzorgde blondine van eind twintig van gisteren.

Haar handen doen pijn van het afkluiven van nagels, het grijpen in glas en prikkeldraad en het schuren met vingers en handpalmen over het stoepje achter haar appartement. De tweedehands rubberen laarzen en een bij Mama Mini gekocht, gebreid mutsje, 'gewassen' in de modderige bodem van de hoofdvijver in het Noorderplantsoen, zijn afgrijselijk. Ze weet niet wat erger is; de stinkende laarzen of het mutsje. Het lijkt een eigen leven te leiden en jeukt als de moord.

Hetzelfde, naar rotte eieren stinkende, slijk van de vijverbodem klit in haar eens keurig gekapte haren en brandt op haar hoofdhuid. Een ui, ingesmeerd met slib, heeft ze zolang onder haar armen geklemd dat ze bijna over haar nek is gegaan van de walm uit haar ongeschoren oksels. Uit de wasmand heeft ze een slipje gevist dat er al een week inligt en niet echt fris meer ruikt.

Vanmorgen was de testcase geweest voor haar outfit bij de Open Hof aan de Spilsluizen. De zwervers en zwerfsters waren in een boog om haar heen gelopen en even had haar het gevoel bekropen dat haar vermomming te overdreven is. De geruststellende begroeting van de vrijwilligster had haar hartslag onder controle gebracht. 'Nieuw, hè? Kalm aan, de anderen moeten je eerst leren kennen. Ze komen vanzelf los. Wil je koffie met een broodje? Je ziet er uitgehongerd uit.'

Dat klopte, drie dagen op alleen water leven om zich zo goed mogelijk te kunnen inleven in de Groninger zwerverswereld had een hol gevoel

achtergelaten in haar buik. Haar ideeën over zwervers die halve broodjes hamburger uit de stadse prullenbakken plukken, is behoorlijk aangepast ten faveure van de zwervers. Bij haar tweede koffie en derde broodje hebben er een paar geknikt.

Die middag heeft ze vooral door het plantsoen geslenterd, haar tred oefenend. Daarna is ze naar haar appartement gegaan. Om te voorkomen dat ze gesnapt wordt, of opgepakt aangezien geen van haar burens haar zal herkennen, is ze door de garage naar binnen geglipt. Een auto is overbodige ballast en bovendien duur. Daarom is haar parkeerplaats meestal een gapend gat tussen de verzameling blik. Pogingen om wat van de huur af te krijgen of de parkeerplaats uit het huurcontract te krijgen waren, uiteraard, op niks uitgelopen. De reactie van de Bonita Groep, haar huurbaas, was duidelijk geweest: Je huurt met, of anders sodemieter je maar op. Genoeg gegadigden voor een appartement met privéparkeerplaats in een stad als Groningen.

Uiteraard.

Een blik uit het raam leert dat het donker is. Een laatste check van haar bij elkaar geraapte zootje kleding stemt tot tevredenheid. Ze gaat met de lift naar beneden en omzichtig naar buiten om koers te zetten richting Schoolstraat 9. Nachtopvang Het Kopland. Voor typjes zoals zij. De aftandse Volvo 940 Station op haar parkeerplaats negeert ze. Bezoek van een van de burens, die hopelijk braaf vijf euro in haar brievenbus deponeren, zoals aangegeven op het prikbord in de hal. Meestal gaat het goed.

Hoofdstuk 7

'Veneman, kerel, kom binnen.'

'JH, weet jij waar Miranda uithangt?'

'Ik dacht al dat je iets te mekkeren zou hebben. Zo gaat het meestentijds als je je in mijn burelen waagt. Vanwaar jouw drukdoenerige interesse in onze Nachtegaal?'

Hij balt zijn vuisten en zuigt zijn longen vol. Hoofdredacteur JH Buema zit weer eens in de 'onmogelijk-een-normaal-gesprek-mee-te-voeren' modus.

'Ze zou bij de Open Hof en het Leger dingen gaan uitzoeken. Ik heb daarna niks meer van haar vernomen.'

'Ze is volwassen. Een slimme vrouw. Daarbij, ze valt niet in de doelgroep van de moordenaar. Nachtegaal redt zich wel. Jij hoeft niet voor reddende engel te spelen. Hooguit als ze zo stom is om bommenleggers naar de krant te lokken. Dan wurg ik haar. Wat ik waarschijnlijk met jou had moeten doen.'

Zijn vuisten ontspannen langzaam. 'Oude koeien, JH, hele oude koeien.'

'De spijker op zijn kop, Veneman. Wanneer lees ik van jou weer eens iets van enige importantie?'

De adrenaline pompt door zijn aderen en zijn wangen worden warm. Hopelijk zonder te blozen. Het zou koren op JH's pestmolen zijn. 'Heb je haar daarom aangenomen?'

'De persen moeten draaien.'

'En je aandelenpakket moet zijn waarde behouden.'

JH Roelfzema-Buema komt loom overeind en loopt richting de deur. 'Jan-Kees, ik voel geen enkele obligatie, noch necessiteit, om mijn welverdiende maandelijkse beloning bij jou onder de loep te leggen.'

'Bang voor scheurtjes in je bolwerk?' Getuige JH's gezicht gaat hij een stap te ver. De hoofdredacteur nodigt hem met een armzwaai uit te vertrekken.

'Waar geen scheurtjes zijn, kun je ze niet ontdekken, Jan-Kees.' Uit de meewarige uitdrukking op JH's gezicht spreekt minachting.

'Ik... sorry, JH. Ik ging te ver.'

'Nou en of. Het is mijn effect op jou. Daarom werk je hier nog steeds. Daarom heb ik je nooit ontslagen en ben je zelf nooit weggegaan.'

'Ik hou van deze stad.'

'Net als ik. Nu zou ik graag zien dat je uitzoekt wat er met onze hoogblonde Nachtegaal is gebeurd. Ik heb het er gisteren met Wally, pardon, hoofdinspecteur Walstra, op de Rademarkt over gehad. Die sufferds komen pas in actie als een familielid haar als vermist opgeeft. Waarschijnlijk stemt ons bagatelletje van enkele jaren geleden de heertjes in het blauw aanhoudend zeurderig tegenover de krant in het algemeen en mijn persoontje in het bijzonder.'

Onwillekeurig tast hij in zijn borstzak naar zijn vulpen. 'Waarom heb je dat net niet gezegd?' De vraag ontsnapt hem in een opgeluchte zucht. 'Heb je een pen voor me? Ik heb de mijne blijkbaar thuis laten liggen en ik ga alles opschrijven. Anders missen we straks dingen.'

JH werpt hem zijn gouden pen toe. 'Omdat het nou eenmaal onze, hoe zeg je dat, modus operandi is. Mooi woord, vind je niet? Onze Nachtegaal gebruikt het graag.'

'Je bent onmogelijk.'

'Mijn lieve H el ene zegt nou nooit zoiets.'

Hoofdstuk 8

'Ik mis Cleo. Ik mis haar verschrikkelijk.'

Hij duwt Yanara van zich af, hijst zich omhoog vanuit de bank en loopt het balkonnetje op, waar ze nauwelijks met z'n tweeën kunnen staan. Yanara volgt hem. Hij sluit de schuifdeur zorgvuldig achter haar zodat ze tegen elkaar aangeperst staan te blauwbekken in de maartse oostenwind.

'Sorry.'

Hij slaat zijn lange armen om haar heen. 'Ik mis haar net zo hard, maar we mogen haar naam nooit noemen. Als de Duitsers of de Italianen erachter komen wordt het gevaarlijk. Voor haar.'

'Na negen jaar? Ze is vijftien geworden. Ik wil haar eerste bh kopen met haar. Zoiets doen moeders.'

Zuchtend knijpt hij in haar schouders. 'Haar moeder is dood. Mijn schuld. Cleo zit goed bij oma Nubia.'

Z'n vriendin balt een vuist tegen haar hart. 'Ik wéét dat ik haar moeder niet ben. Het voelt alleen zo. Ik vraag me serieus af of ze goed zit in Cairo. Egypte blijft onrustig.'

Voor Cleo en hen was het de beste oplossing geweest na de moord op Karima. De Duitse en Italiaanse veiligheidsdiensten zaten om verschillende redenen achter het dochttertje van Karima El-Mahroug aan. Hij had vermoed, en zo denkt hij er nog steeds over, dat de kleine Cleo beter af zou zijn op een plek waar ze onvindbaar is. Daarom heeft Yanara het Marokkaanse meisje hoogstpersoonlijk afgeleverd bij Nubia Keyek. Oma Nubia had Cleo met open armen ontvangen na de dood van haar eigen dochter, Salama. De jonge vrouw was op het Tahrirplein vermoord ten tijde van de opstand in Egypte, volgend op de Jasmijnrevolutie in Tunesië.

Hij trekt Yanara tegen zijn borstkas. 'Gelukkig krijgen we trouw informatie van haar.'

'Via idiote omwegen en hopeloos versleuteld.' Ze zegt het stampvoetend.
'Ik wil haar gewoon bellen. Haar stem horen.'

'Ze praat tegen ons in de video's die ze opneemt.'

Ze heft de handen ten hemel. 'Een videoboodschap kun je niet vergelijken met een gesprek.' Ze schiet vol. 'Ik heb er zo'n spijt van. Ik heb het Karima nooit gezegd. Ik heb nooit mijn excuses gemaakt.'

'Waarvoor?'

'Ik heb haar een hoer genoemd.'

'Technisch gesproken was ze een hoer. Auw.' Het knietje in zijn ballen is meer speels dan hard.

'Soms ben je een lul.'

'Ik weet het. Gaan we naar binnen? Ik sta te bevrozen.'

Hij reikt over haar heen om de deur te openen en met hun handen tegen hun schouders slaand om op te warmen, wippen ze hun appartement in. Hij legt zijn wijsvinger tegen zijn lippen. Yanara ritst zuchtend met duim en wijsvinger haar mond denkbeeldig dicht.

'Eten?'

'Ik heb geen honger. Heb jij alweer honger na die Burger King troep van vanmiddag?'

'Ik had er een salade bij.'

'Met kransslagader verstoppende saus, ja.'

'Zodra ik tijd heb, ga ik naar de sportschool. Alhoewel, het is niet echt nodig.' Hij tilt zijn shirt op en bewondert zijn platte buik.